

SEMINARSKI RAD

Gerila

Gerila

Sažetak

Gerila je oblik oružanog otpora stanovništva jedne zemlje (područja ili teritorija) ili određenih grupa, u uvjetima apsolutne brojne, materijalne i tehničke nadmoćnosti protivnika. U vojnom pogledu, gerilu karakteriziraju operacije malih oružanih grupa i jedinica, vrlo pokretnih i raznoliko naoružanih (najprimitivnijim i suvremenim oružjem), uz primjenu raznovrsnih formi borbe: od ilegalnih akcija pojedinaca (u gradovima, uporištima i dr.) do grupnih akcija manjih ili većih skupina. Osnovna razlika gerile i terorizma je u odabiru cilja. Dok gerila većinom bira vojne, terorizam se bazira na odabiru "mekih ciljeva" tj. civila. Gerila i terorizam nisu pojave modernog doba, dokazi o postojanju sežu daleko u prošlost. Jedna od prvih terorističkih skupina, o kojoj postoje provjereni povijesni podaci, operirala je na bliskom istoku u prvom stoljeću, a njezini pripadnici su bili zeloti, židovski nacionalisti koji su se suprotstavljali rimskoj upravi nad Judejom. Gerilski rat i terorizam, povremeno su se pojavljivali tijekom čitave povijesti, ali svoj najjači zamah dobili su u 20. stoljeću čemu su kumovale totalitarističke ideologije i bujanje agresivnog nacionalizma.

Ključne riječi: gerila, otpor, terorizam, nacionalizam

Uvod

Gerila je oblik oružanog otpora stanovništva jedne zemlje (područja ili teritorija) ili određenih grupa, u uvjetima apsolutne brojne, materijalne i tehničke nadmoćnosti protivnika. Neprijatelj, po pravilu, u svojim rukama ima i vlast (zakonodavnu, izvršnu, sudsku, teritorijalno-administrativnu i dr.), a u većoj ili manjoj mjeri kontrolira sve sfere života, raspolaže organiziranom vojnom silom i organima unutarnjeg poretka.

Gerila se javlja kao više ili manje organiziran oblik otpora i borbe protiv jačeg protivnik, bilo da se radi o osvajaču ili postojećim držanim strukturama. Mada je izraz nastao u Španjolskoj (gerila - mali rat) u borbi španjolskog naroda protiv Napoleonove vojske gerilskih oblika borbe bilo je i u ranijim vremenima. U Hrvatskoj je takav način borbe nazivan hajdukovanje i uskočko ratovanje. (Pertović 1981.)

1. Podrobnije objašnjenje pojma gerile

S obzirom na to da su se javljali u vrlo različitim povijesnim i društveno-ekonomskim uvjetima, i da su gotovo uvijek imali drugačija obilježja, oblici gerilskog rata su specifični za svaku zemlju, pa i u istoj zemlji za pojedina područja i vremenska razdoblja. Španjolska gerila je, po Marxu, predstavljala osnovu naoružavanja naroda; hajdukovanje je bio parcijalan, spontan otpor pojedinaca i grupa protiv turske vladavine. U nekim latinskoameričkim zemljama poslije drugog svjetskog rata gerilom se nazivaju oružana, diverzantska i sl. djela pojedinih grupa protiv postojećih režima u tim zemljama, čak i kad su izrazito terorističkih obilježja.

Međutim, bez obzira na sve specifičnosti, *gerila* se, po pravilu, uvijek javljala kao spontan pokušaj *otpora* naroda agresoru i okupatoru, odnosno vladajućoj klasi kada je radila na štetu nevladajućoj. Tako shvaćena, *gerila* najčešće ima pozitivno i progresivno obilježje.

Motivi *otpora* mogu biti vrlo različiti, npr. narodno oslobodilački, revolucionarni, vjerski, plemenski, borba za opstanak i sl.

U vojnom pogledu, *gerilu* karakteriziraju operacije malih oružanih grupa i jedinica, vrlo pokretnih i raznoliko naoružanih (najprimitivnijim i suvremenim oružjem), uz primjenu raznovrsnih formi borbe: od ilegalnih akcija pojedinaca (u gradovima, uporištima i dr.) do grupnih akcija manjih ili većih skupina. Strateški cilj gerilskog ratovanja nije osvajanje i čuvanje teritorija pod svaku cijenu, već stalno razbijanje, uništavanje, deorganiziranje i demoraliziranje protivnika svakodnevnim, sitnim akcijama. U skladu s tim, pripadnici *gerile* izbjegavaju frontalne sukobe s jačim snagama neprijatelja, djeluju prikriveno, iznenada, često i noću i u nepovoljnim vremenskim uvjetima, a kao taktičke oblike djelovanja najčešće primjenjuju zasjede, prepade i diverzije, s tim što poslije akcije brzo iščezavaju ovisno o situaciji, u prirodni zaklon (šumu ili džunglu) ili među lokalno stanovništvo.

Osnovno pravilo je napasti iznenada na mjestu i u vrijeme kad neprijatelj to najmanje očekuje. Za uspjeh *gerile* od odlučujućeg je značenja kvaliteta boraca, sposobnost vođa i što čvršći oslonac na stanovništvo.

Nadalje, ratno pravo pruža međunarodnu pravnu zaštitu pripadnicima gerilskih jedinica i izjednačuje ih u pravima s pripadnicima oružanih snaga čime podupire ovaj način suprotstavljanja agresoru.

2. Povijest gerile

Nasuprot uvriježenu mišljenju, *gerila* i *terorizam* nisu pojave modernog doba. Dokazi o postojanju takvih vrsta nekonvencionalnog rata sežu daleko u prošlost. Jedna od prvih terorističkih skupina, o kojoj postoje provjereni povijesni podaci, operirala je na bliskom istoku već u prvom stoljeću. Njezini su pripadnici bili zeloti, židovski nacionalisti koji su se suprotstavljali rimskoj upravi nad Judejom. Zeloti su se prvi put pojavili u 6. godini prvog stoljeća, a ubrzo nestali u podzemlju i započeli terorističke djelatnosti. Po gradovima i selima

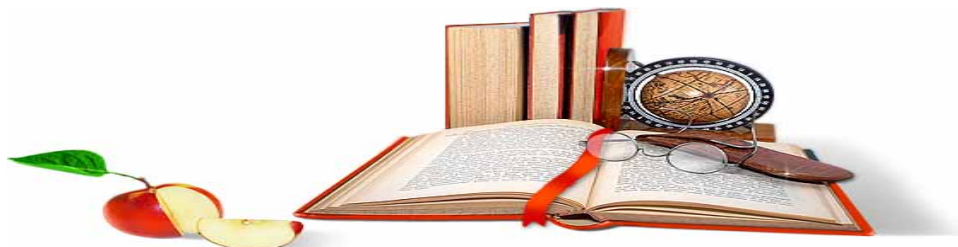
Judeje ubijali su Rimljane i Židove koji su priznavali rimsku vlast. Poslije su uz terorističku djelatnost gerilski ratovali u brdima i pustinjama. Terorističko - gerilski rat zelota trajao je sve do opće židovske pobune 66 godine.

Rimljani su se pak s dosta uspjeha suprotstavljali židovski gerilcima. Tako je npr. rimski prokurator Antonus Felix uhvatio i pogubio istaknuta gerilskog vođu Eleazara, a namjesnik Cospius Fadus uhvatio i pribio na križ sinove glasovita Jude Galilejca. Nasuprot tomu, potrage za židovskim teroristima najčešće su završavale neuspjehom. Bilo ih je vrlo teško otkriti u mnoštvu njihovih sunarodnjaka koji su im pružali potporu, a pokazali su se kao vrlo žilavi i opasni protivnici.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com